

GOD KENNEN

H. Vreugdenhil-Busstra

'God kennen' - die woorden omvatten heel veel aspecten van het leven met God. Twee daarvan wil ik in onderstaand artikel met elkaar verbinden:

- Klopt jouw 'beeld' van God met Zijn eigen openbaring?
- Wat betekent het beeld dat de Bijbel van God geeft, voor ons leven en ons gedrag?

Los van elkaar kunnen ze wat abstract lijken. Als je ze verbindt, hebben ze opeens alles te maken met je eigen concrete leven.

GODSBEELDEN

Als je aan God denkt, hoe stel je je Hem dan voor? Wie is Hij voor jou? Belangrijk om over na te denken. Want het beeld dat jij van God hebt, dóet wel wat met je.

Ik las eens in een artikel in het ND:

Voor veel mensen is God een man met een witte baard op een wolk ... met een toornig wijzende vinger. God is een boze, straffende God, zeiden de jongeren ... - Deze jongeren konden met zo'n streng godsbeeld niet leven en keerden dit - mét hun kerk - de rug toe.

Een ander beeld: een altijd vergevende, begrijpende God. Hij geeft het nooit op, probeert het steeds weer opnieuw met de mensen. 'Wij hebben allemaal één God, de rest maakt niet zoveel uit. Hij zal je later heus niet vragen in welke kerk je gezeten hebt. Als je maar goed voor je medemensen probeert te zijn ...'

Als God zó is, maakt het natuurlijk ook niet veel uit hoe je je Hem voorstelt, en hoe jij de relatie met Hem beleeft. Alle goedwillende mensen komen toch wel bij Hem 'terecht'.

Maar hoe is God nu echt? Is Hij die strenge rechter, die al je fouten afstraft, in dit leven, of straks? Zou Hij genoeg nemen met onze goede bedoelingen? In beide gevallen: als je daar goed over nadenkt, heb je natuurlijk geen rustig moment meer. Want zelfs als je geweldig je best doet om met je naasten te leven volgens Gods geboden ...

- In de bergrede ([Mattheüs 5-7](#)) laat Jezus zien hoe gruwelijk die geboden in feite gaan. Daar kun jij nooit voor honderd procent aan voldoen.

En hoeveel 'goede bedoelingen' zijn niet vooral een kwestie van 'welbegrepen

eigenbelang', of op z'n best meer gericht op een goed gevoel dan op Gods eer? Kán God daar wel genoeg mee nemen?

Met andere woorden: zullen in het licht van Gods heiligheid niet al jouw 'goede' daden door de mand vallen? Of stel, dat God ook nog wat ánders van je verwacht dan naastenliefde ...

Ik denk aan moslims; die noemen Allah wel barmhartig, maar ze weten nooit zeker of dat voor hen zélf gunstig zal uitpakken. En om een extreem voorbeeld te noemen: aan terroristen die Israëliërs of Amerikanen doden, wordt op grond van bepaalde koranteksten een uitbundig hiernamaals beloofd - maar die interpretatie wordt ook wel weersproken. Hoeveel zeggenschap heeft zo'n imam daar nu helemaal over?

Ik denk ook aan christenen die wel in God geloven maar hun hele leven gebukt gaan onder onzekerheid óf ze wel behouden worden. Want Gods beloften gelden natuurlijk alleen voor de uitverkorenen; en als je zómaar - of althans te gemakkelijk - denkt dat jij uitverkoren bent, ga je 'met een ingebeelde hemel naar de hel'.

Wie is God echt?

Hoe kun je zéker weten, wie Hij is, wat jij aan Hem hebt, wat Hij van jou vraagt, hoe Hij tegen jou aankijkt?

ZEKERHEID VAN HET GELOOF

Het antwoord dat gereformeerden hierop altijd gegeven hebben, begint hiermee: Lees de Bijbel, neem aan wat daar staat, het is het Woord van God Zelf.

Kanttekening: dan gaat het wel om de héle Bijbel. Niet alleen het verhaal van de Goede Herder of de geschiedenis van Abraham, maar ook hoofdstukken die je een beklemd gevoel geven, of boos maken. En niet alleen herkenbare, waarschijnlijke gebeurtenissen maar ook die berichten over een sprekende ezel, over Jona in de grote vis en over doden die weer levend werden ...

Gewoon: als in de Bijbel staat dat het zó gebeurd is, en dat God zó is, dan neem je dat aan, ook al begrijp je het niet. Dan denk je erover na, dan vergelijk je de verschillende Bijbelgedeelten met elkaar. Maar vooral: je vraagt God of Hij je wil leiden en inzicht wil geven, en zo je hart wil aanraken.

Als je dat doet - 'heil-begerig', zoals ze dat vroeger noemden -, dan verhoort Hij dat, vroeg of laat; dat heeft Hij beloofd. Hij geeft je niet alleen de zekerheid dat Hij door de Bijbel jou aanspreekt; Hij geeft je zelfs de zekerheid, als houvast voor je leven, dat je zijn kind bent, eigendom van Zijn Zoon Jezus (uitgebreider: zie HC Zondag 1).

Ja, maar ... dat doe je natuurlijk alleen maar, wanneer je al gelooft dat de Bijbel de waarheid over God en ons spreekt. Wanneer je gelooft (of vermoedt, of graag wilt geloven) dat God zich echt heeft laten kennen door al die gebeurtenissen en profetieën en liederen.

Het lijkt dus een vicieuze cirkel: je hoort Gods stem in de Bijbel *omdat* je al geloofde dat Hij daarin spreekt ...

Hoewel, er zijn ook veel mensen eenvoudig, als het ware vanuit het niets, gaan lezen en daardoor gelovig *geworden*.

Het is waar: ik kan niet *bewijzen* dat de Bijbel echt Gods Woord is. *Ik niet*.

Maar God levert dat bewijs *zelf*, op veel manieren, aan wie Hij wil. Zijn Woord bewijst zelf (maar niet op de manier van een wetenschappelijk bewijs) dat het het *levende* Woord is van de *levende* God (lees hierover bijvoorbeeld [1 Korinthe 1: 18-25](#)). Ook is er alle eeuwen door in de kerk het besef geweest dat God door Zijn Woord, en door het prediken van dat Woord, mensenharten bekeert. Daar zijn talloze getuigenissen van.

HOE LEES JE?

De Bijbel lezen dus. Maar het maakt wel verschil *hóe* je dat doet. Want naast die houding van overgave zijn er ook andere manieren om de Bijbel te lezen.

Bijvoorbeeld zo:

Je leest (soms met bewondering en soms met afschuw) die mooie, maar soms ook gruwelijke verhalen louter als *verhalen*. Geschreven door mensen die - vaak op literair niveau - verslag uitbrachten van hun 'ontmoeting met God'. Je geniet van Spreuken en Prediker, als getuigenissen van diep inzicht in de menselijke ziel. En met instemming of afgrijzen lees je hoe profeten verontwaardigd te keer gaan tegen sociaal onrecht en beeldendienst: vlammende wraakliederen, oordeelspreuken ...
- Maar intussen ben je ongevoelig voor het appél dat God daarin op jou doet. Je leest ze als enkel mensenwoorden; ze hebben voor jou geen *gezag* als Woord van God.

Of zo:

Je hebt, als kind van je tijd, een geweldige hekel aan autoriteit, aan dreigende taal, aan strenge opvoeders. En je hebt een sterk rechtvaardigheidsgevoel, maar ... dat botst toch wel met het soort rechtvaardigheid waarover je in het Oude Testament leest: God, die zó boos is om de ongehoorzaamheid van Zijn schepselen dat Hij ze de dood in jaagt - bijvoorbeeld in de zondvloed, en in de woestijn.

Gelukkig is er ook nog een Nieuwe Testament, waarin verteld wordt hoe Jezus de zonden van de hele wereld op Zich genomen en weggedragen heeft. Dan kun je nog wel moeite hebben met het feit dat Hij daarvoor aan zo'n gruwelijk kruis moest sterven, maar oké, dat was eens maar nooit meer. Wij hebben alleen maar te maken met een liefdevolle Vader, die met ons bewogen is en op allerlei manieren helpt. Er

staan ook in dat Nieuwe Testament wel minder aangename passages, maar die laat je eenvoudigweg liggen.

Je gelooft in God, ja - maar heb je nu tóch niet wat erg eenzijdig 'geshopt', en alleen meegenomen wat jou aanstaat?

SCHRIFTGEZAG

Zou God het goed vinden dat je zo met Zijn Woord omgaat? Je weet wel beter. Schriftgezag: dat de 'Heilige Schrift de wil van God volkomen bevat en voldoende leert al wat de mens moet geloven om behouden te worden'. En dat je er niet wat anders van mag maken. Geen eigen godsbeelden enzo.

Hier hebben we het over de *ethische kant* van dat Schriftgezag. Het gezag dat God - via Zijn Woord - over ons leven wil hebben. Absolute autoriteit. Dus niks geen geshop.

Toch is dat iets waar wij allemaal wel eens toe geneigd zijn. Want in de Bijbel staat veel wat wij, mensen uit tweeduizend-zoveel, niet gemakkelijk kunnen plaatsen. Denk maar aan het rechtsbeginsel van 'oog om oog en tand om tand'. En aan de onderdanigheid die van vrouwen gevraagd wordt. Daar hebben we een hele mooie uitweg voor: dit zijn aspecten van de toenmalige cultuur, die voor ons natuurlijk niet meer zo gelden. Op de een of andere manier gelden ze nog wel, maar dan in figuurlijke zin. Ofzo. Er staat in elk geval genoeg tegenover. Zoals 'De meeste van deze is de liefde' en 'In Christus is noch man noch vrouw' ... Maar dat kon wel eens te kort door de bocht zijn.

GOD LAAT NIET MET ZICH SOLLEN

Nu even heel concreet over jou zelf. Jij hebt last van je geweten. Een paar dagen geleden waren ze in jouw groep op een gruwelijke manier aan het spotten met God. Een dikke vloek tot besluit. Jij zat erbij en je zei niks; je deed heel druk alsof je het niet gehoord had omdat je verdiept was in je werk ofzo. Jouw lachje stak wel bleek af tegen hun daverende lol, maar het voorkwam tenminste lastige opmerkingen aan jouw adres. Met andere woorden: je deed niet echt met hen mee, maar je kwam ook niet op voor de eer van jouw Vader.

Nu zit je in de kerk. En de dominee heeft het over onze zonden; onze ontrouw zelfs. Je zit op hete kolen: hij heeft het over mij! Jaja, ik weet wel dat ik fout zat, dat ik laf was. Alstublieft, God, vergeef het, zie het door de vingers, maak toch dat dat rotgevoel verdwijnt ...

Gelukkig: even later hoor je de dominee zeggen dat God al je zonden vergeeft, ze achter zijn rug werpt - zie [Jesaja 38: 17](#) -, ja in de diepte van de zee, en Hij doet onze overtredingen zover weg als het oosten verwijderd is van het westen - zie [Psalm 103](#):

12 - en Hij komt er nooit meer op terug. Hoor je het goed? Dat *jij* nu ook moet ophouden met je alsmaar schuldig te voelen: God wil er niet meer aan denken, dan moet jij het ook niet doen. Want God is zó geweldig: zelfs als wij óntrouw zijn, blijft Hij trouw - zie [2 Timotheüs 2: 13](#). En je herademt. Zo bezien hoef jij je dus niet meer schuldig te voelen over je zwijgen. En als het morgen weer gebeurt ...? Gelukkig is God oneindig goed; Hij blijft ons altijd trouw ...

Ja? Gaat het zo? *Is* God zo? Kunnen wij zó maar aan blijven knoeien, en ons geweten in naam van God het zwijgen opleggen?

Laat ik er maar van uitgaan dat de dominee wel meer gezegd heeft, maar dat jij een belangrijk stuk gemist hebt - zo gaat dat wel eens, nietwaar? Wát heb je dan gemist? Nou, om met die laatste tekst te beginnen, uit 2 Timotheüs: die staat wél in een context! Ik citeer: *'Het woord is betrouwbaar: immers, indien wij met Hem gestorven zijn, zullen wij ook met Hem leven; indien wij volharden, zullen wij ook met Hem als koningen heersen; indien wij Hem zullen verloochenen, zal ook Hij ons verloochenen; indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, want Zichzelf verloochenen kan Hij niet.'*

Zie je wat hier gebeurd is? Jij wilde van dat ellendige gevoel af en hoorde alleen de positieve woorden, zoals dit: dat God trouw is. Maar dat Hij ons zal verloochenen als wij Hém verloochenen, dat is je ontgaan. Zo heb je ook niet de *schrik* voor Hem gevoeld, voor de heilige God, die niet met zich laat sollen. En dat is levensgevaarlijk. Je zult op je blote knieën om genade moeten smeken. Gods genade is niet goedkoop: het heeft Zijn Zoon Jezus marteling en dood gekost! Je zult moeten erkennen: *'Ik ben het die U dit heeft aangedaan ...'*

En als je dán vrijspraak te horen krijgt, bloeit de liefde voor God in je op. Je zult je daarom ook serieus voornemen de volgende keer vrijuit jouw Redder te verdedigen tegenover desnoods een hele horde goddeloze spotters. Dat kán toch niet anders? Want wat is erger: je collega's tegen je krijgen of je Heiland beledigen?

- Maar is God dan niet barmhartig? Hij weet toch hoe moeilijk het kan zijn ... Ja, Hij is barmhartig. Maar Zijn liefde vraagt wel om wederliefde! En als jij Hem op Zijn hart blijft trappen, is het maar de vraag of jij Zijn liefde wel op prijs stelt.

God is geen goedzak, die maar met Zich laat sollen. Hij is 'een jaloers God', staat er in het tweede gebod. Hij is 'een verterend vuur', staat er in [Hebreeën 12: 29](#).

Dat is geen bangmakerij. Maar wel een liefdevolle waarschuwing.